

Det Sociale Indikatorprogram er en metode til at måle, hvad der skal til for, at borgeren oplever en forbedring af sin livssituation, og dermed hvad der er god praksis. Der er både udviklet et program til de midlertidige botilbud og et til de længerevarende botilbud.

Dokumentation af vilkår,

AF KAREN SOPHIE PILEGAARD,
KONSULENT,
CENTER FOR KVALITETSUDVIKLING.

Hvad er en god indsats på botilbud for personer med erhvervet hjerneskade? Det er et spørgsmål, som det ikke er helt ligetil at svare på i dag. Der findes nemlig ikke megen dokumenteret viden om indholdet og resultaterne af arbejdet på botilbuddene. Erfaringer med, hvordan god praksis opnås, kan derfor sjældent deles med andre, der kunne have gavn af denne viden. Med det Sociale Indikatorprogram (SIP) er der udviklet et værktøj, der kan finde ud af, hvad der er god praksis i disse tilbud. Med SIP er det også muligt at dele denne viden – både inden for personalegruppen på et botilbud, men også på tværs af flere botilbud.

SIP – det sociale indikator program – er et dokumentationsværktøj til at identificere, hvad der er *den gode praksis* på botilbud for personer med erhvervet hjerneskade. *Den gode praksis* betyder i denne sammenhæng den faglige indsats og de fysiske og organisatoriske rammer på botilbuddet, der øger borgerens mulighed for at opleve en forbedring af sin livssituation.

For at identificere god praksis indsamles viden ude på de enkelte botilbud. Viden om den enkelte borgers baggrund, faglige indsatser, der er blevet rettet mod borgeren, og oplysninger om borgerens oplevelse af sin livssituation.

I SIP er det et krav, at den viden, der indsamles på botilbuddene, skal være anvendelig i det interne arbejde, og at indsamlingen kun må kræve et minimum af ressourcer. Den viden, der indsamles, skal samtidig bidrage til, at det på sigt bliver muligt at svare på spørgsmålet: Hvad er den gode indsats – og dermed: Hvad skal der til for, at borgerens livssituation forbedres?

For at besvare dette spørgsmål, må man dog først gøre sig klart, hvad en forbedring af borgerens livs-

situation indebærer. I SIP er det helt centralt, at borgeren selv er med til at definere, hvad han/hun oplever som en forbedring af sin livssituation i lige netop hans/hendes tilfælde. Der er udviklet to forskellige redskaber til at vurdere dette: Et til de midlertidige botilbud og et til de længerevarende botilbud.

Midlertidige botilbud

I henhold til serviceloven er formålet med indsatsen på de midlertidige botilbud hovedsageligt at fremme den enkelte borgers selvhjulpenhed og mulighed for at flytte i egen bolig efterfølgende. Forløbet på de midlertidige botilbud er derfor ofte tidsbegrænset og med en målsætning om, at borgeren skal have udviklet sin funktionsevne inden for en række områder.

Med SIP ser man derfor en forbedret livssituation for borgeren på de midlertidige botilbud i forhold til, om borgeren oplever en meningsfuld forbedring af sin funktionsevne. Hvorvidt det er tilfældet vurderes ud fra borgerens egen opfattelse af sit niveau for de funktionsevner, som har mest betydning for ham eller hende, altså: Hvilke funktionsevner har særlig betydning for borgeren? Og hvor godt mener den ramte at beherske disse funktionsevner?

To gange årligt udfylder borgeren et vurderingsskema – eventuelt i samarbejde med en fra personalet. Skemaet er struktureret efter udvalgte funktionsevner i ICF¹.

Længerevarende botilbud

På de længerevarende botilbud er fokus for opholdet et lidt andet. Her vil borgerne oftest have en så svær skade, at der sandsynligvis heller ikke vil være en målbar forskel i funktionsevnen over tid. På disse botilbud måler man således en forbedring af

1 WHO's Internationale Klassifikation af Funktionsevne, Funktionsevnenedsættelse og Helbredstilstand.

Mere information

For mere information om Det Sociale Indikatorprogram kan Center for Kvalitetsudvikling kontaktes på tlf. 8728 4911 eller på mail gennem center.kvalitetsudvikling@stab.rm.dk eller via centrets hjemmeside www.cfk.rm.dk. Du kan også læse mere på www.sip.dk.

indsatser og resultater

borgerens livssituation ud fra borgerens vurdering af sin livskvalitet.

I SIP vurderes borgerens livskvalitet ud fra sammenhængen mellem, hvad der betyder noget for borgeren, og hvad borgeren er tilfreds med. Det vil sige, at der ikke er en på forhånd fastlagt definition af, hvad der er livskvalitet for den enkelte. På den måde er det muligt, at borgere med forskellige grader af funktionsevnenedsættelse får vurderet deres livskvalitet ud fra de parametre, som betyder noget for den enkelte borger.

Kortlægningen af borgerens livskvalitet foregår ved, at borgeren én gang om året interviewes af en medarbejder i personalegruppen på botilbuddet, som er specielt uddannet til at varetage interviewrollen. Interviewet er meget fleksibelt, så det kan tilpasses den enkelte borgers særlige behov og kommunikationsform. Borgeren bliver udspurgt om betydning og tilfredshed i forhold til *ni livsområder* foruden selvbestemmelse. Livsområderne kan for eksempel være *fysisk velvære*, *psykisk velvære* og *sociale relationer*. Den individuelt tilpassede interviewform betyder, at en stor del af borgerne på botilbuddene vil kunne interviewes – altså også de nonverbale borgere.

Øget borgerinddragelse, kvalitetssikring og viden om resultater

For begge typer af botilbud gælder det, at når skemaet digitalt er udfyldt med borgerens oplysninger, bliver der automatisk dannet en grafisk oversigt over resultatet. På den måde bliver det tydeligt for personalet, de pårørende og borgeren selv, hvilke livsområder og funktionsevner, der aktuelt vurderes højt af borgeren. Man kan af oversigten også se de livsområder og

funktionsevner, der betyder mindre for borgeren. Og endelig kan man se de livsområder og funktionsevner, som borgeren synes er vigtige – men hvor borgeren ikke er tilfreds eller har vurderet sig selv lavt. Det er de områder, hvor der er potentiale til at forbedre borgerens livssituation.

Denne metode til at opgøre borgerens livssituation har mange anvendelsesmuligheder: Både som et redskab til at vurdere den enkelte borgers livssituation, som et redskab til kvalitetssikring på botilbuddene og endelig som et mål for resultater af indsatser, hvor man altså lader borgeren være med i definitionen af, hvad der er et ønskværdigt resultat af indsatsen.

Øget vidensdeling

Det er et kendt fænomen, at evalueringer alt for sjældent omsættes til øget kvalitet i praksis. Ofte fokuserer evalueringer ensidigt på udvalgte resultater af det sociale arbejde og ikke på, hvordan resultaterne er opnået. Dette gør det vanskeligt for fagfolk at lære af evalueringerne. Med SIP får man derimod mulighed for, at den indsamlede dokumentation kan omsættes til faglig udvikling og læring, da SIP også indsamler viden om de indsatser, der ligger bag de opnåede resultater. Hvis en borger opnår en væsentlig forbedring af sin livssituation, vil man efterfølgende kunne se, hvilke særlige karakteristika borgeren havde (skadesomfang og forløb etc.), og hvilken indsats der har været rettet mod borgeren.

SIP er et værktøj, der systematisk kan dokumentere de tiltag, man har gjort på botilbuddene, og man kan skue tilbage og se på, hvad der virkede godt og mindre godt – og dermed skue frem for at se, hvor der er forbedringspotentiale og anledning til at ændre på praksis. ■